

УПРАВНИ ОДБОР ЦББИХ

У првих пет мјесеци реализовани циљеви зацртани Стратешким планом

Управни одбор Централне банке БиХ (ЦББиХ), на сједници одржаној 24. јуна 2003. године у Мостару, констатовало је да је ЦББиХ у првих пет мјесеци ове године успјешно реализовала циљеве зацртане Стратешким планом за 2003. годину. Разматрајући Извјештај о реализацији Стратешког плана ЦББиХ за период јануар-мај 2003. године, Управни одбор је потврдио да су правила валутног одбора у потпуности испоштована. Нето слободне резерве 30. априла износиле су 138,4 милиона КМ. Управљање девизним резервама вршено је адекватно и у складу са смјерницама ЦББиХ о инвестирању девизних резерви. Крајем априла девизне резерве износиле су 2.165,3 милиона КМ. Приходи и расходи ЦББиХ су стално контролисани. Укупно остварени приходи износе 22,3 милиона КМ, расходи 7,6 милиона КМ, а добит

14,7 милиона КМ или 23,8 посто више него што је планирано. У првих пет мјесеци ове године урађени су Финансијски извјештаји за 2002. и за први квартал 2003. године, те Годишњи извјештај за 2002. годину. Управни одбор је констатовао и да је четврта међународна конференција под називом "Улога валутног одбора у монетарној политици: Историја и пракса" била успјешна. Парламентарна скупштина БиХ усвојила је амандмане на Закон о ЦББиХ који се односе на обавезне резерве банака. Међу активностима које су успјешно реализоване у наведеном петомјесечном периоду су почетак функционисања и стављање у "живи рад" резервног платног система у Бањој Луци, те имплементација интегралног рачуноводствено-банкарског система. Унапређено је управљање информационим системима, те проширена база података и унапређење

извјештавање, што подразумијева објављивање мјесечних и кварталних извјештаја у новој форми. Завршени су послови у вези са издавањем додатне количине кованица од двије КМ, а на основу одлуке Управног одбора одустало се од ковања јубиларне кованице од пет КМ. Извршена је реорганизација Одјељења за рачуноводство, унапријеђен садржај веб странице, те предузимане мјере на јачању обезбјеђења. Представници ЦББиХ и ентитетских агенција за банкарство потписали су Меморандум о међусобној сарадњи и размјени информација и наставили разговоре о банкарској супервизији. Успостављено је и Вијеће за тржиште капитала. Сарадња ЦББиХ са институцијама и међународним финансијским организацијама и даље се развија. Током пет мјесеци ове године, редовно су вршене интерна и вањска контрола.

ВАШИНГТОН И ЊУЈОРК:

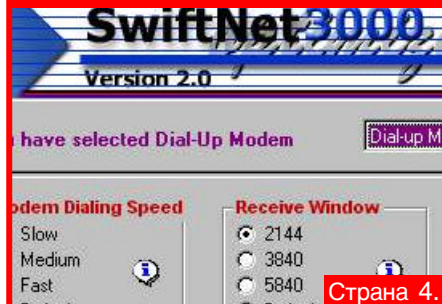
Конференције о инвестицијама и трговини

Страна 2.

ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Прелазак на SWIFTNet FIN

Страна 4.

ПРИЗНАЊА:

"Златни БАМ" гувернеру Николу

Страна 8.

Завршни састанак представника ЦББиХ и фирме "Астер" о функционисању имплементираног софтвера

Пројектни тим Централне банке БиХ (ЦББиХ) за рачуноводствено-банкарски софтвер "Астер" боравио је у Словенији и са представницима словенске фирме "Астер" одржао завршни састанак током којег је представљено функционисање имплементираног банкарско-рачуноводственог софтвера у ЦББиХ. Овај софтвер је у функцији од 1. јануара 2003. године, а ефикасно комбинује и интегрише пословне функције ЦББиХ, обезбјеђује квалитетнију и ефикаснију комуникацију с окружењем, брже процесирање пословних трансакција и проток информација, што је у функцији остварења пословних циљева ЦББиХ. Током првог дијела презентације, уз активно учешће представника Пројектног тима ЦББиХ и фирме "Астер", која је извођач пројектних рјешења, објашњен је комплетан систем рада банкарског дијела софтвера, односно банкарских апликација, потом рачуноводственог дијела софтвера који поразумијева рачуноводствене апликације и хардверска информатичка рјешења, примјењени у цијелој ЦББиХ. Тренутно је у ЦББиХ у фази пројекат паралелног сервера који ће подржати нови рачуноводствено-банкарски софтвер. У оквиру другог дијела презентације, изложен је "Document Management Software" који фирма "Астер" развија и већ имплементира у неколико фирми у Словенији. Ријеч је о софтверу који омогућава потпуну замјену папирних докумената електронским који садрже и електронске потписе, што представља промјену у начину рада компанија или правних лица. Наиме, земљама које су у првом кругу уласка у Европску унију, Унија даје директиве да признају електронски потпис. Ова презентација послужила је као основа за размишљање представницима ЦББиХ да, до доношења одговарајуће законске регулативе, интерно, односно унутар ЦББиХ, регулишу питање признавања електронског потписа. Посебну пажњу представници ЦББиХ посветили су дијелу презентације о софтверу који се односи на електронско архивирање података. При томе је истакнуто да би ЦББиХ, уз поштовање интерне процедуре о инвестицијама у стална средства, у кратком временском периоду била спремна подузети кораке у погледу електронског архивирања података које би замијенило папирно архивирање.

Конференције о инвестицијама и трговини

Предсједништво БиХ објавило је да ће валутни одбор бити настављен као једна од главних карактеристика монетарне политике у БиХ, а најважнији разлог за то је што је ова политика произвела главне економске и социјалне користи, изјавио је гувернер Централне банке БиХ

Питер Никол

(ЦББиХ) **Питер Никол** на двије конференције о инвестицијама и трговини у БиХ, које су одржане у Вашингтону, 17. јуна и Њујорку, 19. јуна. Током презентације на овим конференцијама, које су организоване ради унапређења билатералне трговинске сарадње и промовисања инвестиција између САД и БиХ, гувернер је изјавио да је имплементација валутног одбора донијела БиХ не само стабилан курс и ниску инфлацију, него је приближила босанскохерцеговачку и економију Европске уније. "КМ је већ везана за евро и било би разумно задржати ову везу, јер ће за БиХ излазна стратегија из аранжмана валутног одбора бити евентуално увођење евра као валуте БиХ", рекао је Никол и додао да су ова два елемента стабилности суштински и привлачењу страних инвестиција. Према његовим ријечима, процес реформи у банкарском сектору је отишао даље и развијао се брже него у било којем другом економском сектору. "Пропорционално, стране инвестиције у банкарском сектору биле су веће него у било којем другом сектору у БиХ. Повјерење се враћа и штедише су сада спремне улагати своју штедњу у банке радије него чувати девизе под мадрацима", казао

је Никол. Он је појаснио да банкарски сектор у БиХ све више личи на онај у западним земљама, што је још један позитиван знак за стране инвеститоре. Сумирајући, Никол је рекао да БиХ сада има чврсту основу за финансијски систем, са јаком Централном банком, стабилном валутом и комерцијалним банкарским сектором у развоју, али и да има још много тога да се уради. "Изазов за сљедеће двије године биће задржати финансијску стабилност и развити тржиште капитала и хартија од вриједности како би штедишама и инвеститорима у БиХ био доступан шири оквир финансијских услуга", рекао је Никол. Он је указао на чињеницу да је БиХ у том правцу већ отишла корак даље успоставивши Вијеће за тржиште капитала БиХ, затим на активности које су усмјерене на побољшање услова у области банкарске супервизије, те да би до краја 2003. године БиХ требала имати властити кредитни рејтинг. Презентацију је гувернер закључио примједбом да БиХ предстоји дуг пут у процесу реформи, позвавши истовремено инвеститоре да дођу у БиХ "јер баланс између ризика и шансе, иде у прилог шанси". Конференцијама су, осим гувернера, присуствовали и предсједавајући Савјета министара БиХ **Аднан Терзић**, министар спољних послова БиХ **Младен Иванић** и амерички амбасадор у БиХ **Клифорд Бонд**, који су се састали са представницима америчке администрације и пословним људима из САД и БиХ.

Усвојен Годишњи извјештај ЦББиХ за 2002. годину

На сједници одржаној 27. јуна 2003. године, посланици Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ усвојили су Годишњи извјештај Централне банке БиХ (ЦББиХ) за 2002. годину. Према оцјени гувернера ЦББиХ **Питера Никола**, 2002. била је још једна успјешна година за ЦББиХ. Због успјешног пословања аранжмана валутног одбора, принципа према којем се води монетарна политика у БиХ, инфлација је у БиХ остала ниска током цијеле године. У току 2002. године, услови аранжмана валутног одбора за пуном конвертибилношћу и пуним девизним покрићем у КМ пасиви ЦББиХ били су поштовани. Биланс стања ЦББиХ наставио је да добија на снази, јер су слободне девизне резерве, односно оне које су изнад нивоа потребног да буде покривена цијела КМ пасива, повећане са 75 милиона КМ, колико су износиле на почетку године, на 118 милиона КМ на крају 2002. године. У прва четири мјесеца 2002. године настављено је повлачење новчаница DEM. У току тог периода, ЦББиХ је послала још једну пошиљку од 2.3 милијарде DEM у Њемачку. Да би помогла процес конверзије, ЦББиХ је унијела 300 милиона евра у БиХ, а прилично исти износ унијеле су и комерцијалне банке. Евро је кориштен у мањем омјеру као трансакциона валута у БиХ, али не као DEM. Као посљедица тога, у другом дијелу 2002. године ЦББиХ је послала 285 милиона евра назад кореспондентним банкама.

Међутим, евро је присутан у уштеђевини у БиХ са нешто више од 50 посто депозита комерцијалних банка у БиХ деноминираних у евр. У 2002. години девизне резерве су смањење за 232 милиона КМ или 8,6 посто. Ово се није десило због смањења износа КМ-а у оптицају. Током прошле године, количина КМ-а у оптицају је лагано повећана са 1,806 милиона КМ на 1,869 милиона КМ. Пад укупне пасиве КМ и девизних резерви узрокован је наглим смањењем нивоа депозита комерцијалних банака код ЦББиХ. Значајно је да је нето повећање девизних резерви ЦББиХ у току 2001. и 2002. године било веће од 1.4 милијарде КМ, што значи повећање нивоа за око 140 посто. Резерве ЦББиХ на крају 2002. године представљале су покриће увоза од три и по мјесеца. Нови платни систем наставио је да дјелује ефикасно. Закључно са 31. децембром 2002. године, у платни систем БиХ били су укључени 41 комерцијална банка и ЦББиХ. У току прве двије године дјеловања, систем је обавио више од 27 милиона трансакција у вриједности од 39.3 милијарде КМ. У децембру 2002. године, ЦББиХ је преузела функцију фискалног агента за БиХ у њеним односима са Међународним монетарним фондом (ММФ). ЦББиХ је прошле године упоставила Ревизорски комитет Управног одбора како би даље побољшала систем интерне контроле унутар ЦББиХ. Ревизорски комитет је брзо успоставио врло важну улогу,

обезбјеђујући да ЦББиХ задржи одговарајући оквир за управљање ризиком и контролу трошкова у оквиру ЦББиХ. Најважније достигнуће у институционалном оквиру банкарског сектора у БиХ у 2002. години било је успостављање Агенције за осигурање депозита на државном нивоу. Настављено је јачање и повећање економске улоге банкарског сектора у 2002. години. Минималан ниво капитала који је једна банка требала имати повећан је са десет милиона КМ на 15 милиона КМ. Процес приватизације банака у државном власништву напредовао је, ниво страног власништва је повећан, а број банака је настављао да се смањује њиховим уједињавањем и затварањем. Банке су јасно показале да више воле посуђивање домаћинствима него пословном сектору, уз кредите становништву чији је износ повећан за изненађујућих 119 посто у 2002. години. Банке вјерују да је ризик мањи у посуђивању домаћинствима у поређењу са кредитирањем привреде у БиХ. Финансијски резултати ЦББиХ су и у 2002. години били позитивни. Профит од пословања био је 58 милиона КМ, што је било за 58 посто више него годину дана раније. Капитал и резерве ЦББиХ су повећани због добрих резултата зараде. Закључно са 31. децембром 2002. године, ниво је био 181 милион КМ, док је годину дана раније износио 121 милион КМ. За финансијско пословање и извјештаје, ЦББиХ је добила позитиван извјештај од вањских ревизора.

ОКРУГЛИ СТО О ОБАВЕЗНОЈ РЕЗЕРВИ

Привредна банка АД Српско Сарајево није испунила обавезну резерву

Све банке, осим Привредне банке АД Српско Сарајево, испуниле су обавезу у одржавању обавезне резерве, саопштио је гувернер Централне банке БиХ (ЦББиХ) **Питер Никол** током округлог стола о провођењу нове одлуке о утврђивању и одржавању обавезних резерви и накнаде на износ резерве након десетодневног обрачуна у јуну. Накнада на износ обавезних резерви коју ЦББиХ исплаћује банкама износила је 202.040 КМ, те би банке, према оцјени гувернера изнесеној током округлог стола одржаног 14. јуна 2003. године у Неуму, требале бити задовољне овим приходом. Појашњавајући категорију накнаде, он је казао да је ријеч о накнади коју ЦББиХ обрачунава и исплаћује банкама, а банке одлучују

да ли је то за њих накнада или камата. Гувернер је формирао и радну групу чији

је задатак да банкама пружи потребна објашњења у вези са новом Одлуком о одржавању обавезне резерве, чија је примјена почела 1. јуна 2003. године. Тако ће радна група на све упућене дописе банака одговарати у писменој форми. Радна група је већ упутила

појашњења банкама у вези са ино-кредитима који се искључују из основице за обрачун обавезних резерви, примјеном курсних листи банке за обрачун обавезних резерви, те појашњења у вези са билансним позицијама које су основица за обрачун обавезних резерви. Вицегувернер ЦББиХ **Драган Ковачевић** упознао је банке о могућности да ЦББиХ, увидом код банака, изврши контролу извјештаја за обрачун обавезне резерве. Током округлог стола, који је организован у склопу манифестације "Спортски сурети банкара БиХ", представници банака, покренули су и друга питања која се односе на прање новца, валутни ризик и немогућност наплате доспјелих потраживања.

Прелазак на SWIFTNet FIN

У свијету је у току велики посао за банке и финансијске институције - прелазак на нову IP оријентисану мрежу апликација означених као FIN чување и пренос порука,

са X.25 мреже која се тренутно користи. То је био и један од разлога због којих је SWIFT 24. јуна 2003. године у просторијама Централне банке БиХ (ЦББиХ) одржао презентацију за БиХ о преласку на SWIFTNet. Регионални директор SWIFT организације Judit Baracs присутним пред-

ставницима пословних банака у БиХ објаснила је цјелокупан поступак слања и примања порука са новчаним трансакцијама преко нове IP мреже. Истакавши нужност преласка банака на нови систем, представница SWIFT-а је казала како овај прелазак треба бити у предвиђеним временским оквирима, који су дати за све банке по земљама. X.25 мрежа је застарјела и у будућности ће представљати ограничавајући фактор. За оне који не буду поштивали временске оквире, продужена употреба данашње FIN апликације слања порука преко ове старе мреже биће наплаћивана по посебним, односно казним тарифама. Нова мрежа, IP оријентисана, ослоњена је на протоколе које користи "мрежа свих мрежа" - Internet. Преласком на нову мрежу и мрежне протоколе, SWIFT уводи све модерне технологије и искуства. Данашњи сервис за похрањивање и слање порука - FIN, уведен 1977. године, дао је основ за надоградњу будућег FIN-а преко SWIFTNet мреже, али уз нове, много напредније могућности. Најважнија особина SWIFTNet FIN-а је интерактивност. Базирана на новом сервису InterAct, нова "cash reporting" порука ће

Пише: Сеад Биједић,
координатор
Службе за
жиро клиринг

увести интеракцију SWIFTNet-а са back office системима и апликацијама у банкама. Многе банке ће радо прихватити могућност овог сервиса када

схватите да тренутно извјештавање о стању рачуна код инобанака и стање у RTGS или клиринг систему даје флексибилност у реалном управљању средствима. Новим InterAct услужним сервисом информације по текућим рачунима биће тренутне, што ће олакшати управљање средствима банке. Правим увидом у

стање свих рачуна код инокореспондента банкарима ће рационалније управљати средствима, те избјегавати краткорочна задуживања, али исто тако и вишак новца пребацивати на рачуне гдје имају већу камату. SWIFTNet FileACT је сервис за file трансфер. Садржај датотека које се овако преносе није битан за сервис, тако да то могу бити платни налози, али и било шта друго. Суштина је да корисници SWIFTNet-а постојећу мрежну инфраструктуру вишеструко искористе. Умјесто ангажовања и плаћања посебних комуникацијских веза за пренос података између дислоцираних дијелова једне банке могуће је користити постојећу SWIFTNet мрежу. Ово ће користити веће банке и клириншке куће зато што се подразумијева да на оба краја везе буду приступачне тачке SWIFTNet-а. FileAct обезбјеђује све оно што за сигурност платних трансакција треба: аутентичност, интегритет, повјерљивост и неопозивост. Манипулисање преносом је једноставно преко веб графички оријентисаних радних станица. Кориштење овог сервиса нема фиксних трошкова, а биће наплаћивана количина пренесених података. Велики дио излагања

представница SWIFT-а је посветила поступцима банке на путу преласка на SWIFTNet. Банке, прије свега, треба да одлуче коју врсту конекције SWIFT желе имати - Dial Up конекцију или сталну конекцију. Први тип је конекција по позиву. Када корисник оцијени да му треба конекција, тад је успоставља. Препоручује се банкама које имају до 1.000 порука дневно. Осим тога, банке треба да размишљају о сталној изнајмљеној линији. Одлука о овоме неће бити одлука IT стручњака у банкама него пословног менаџмента. SWIFT се за посао, у којем ће 7.000 институција у више од 190 земаља требати мигрирати на SWIFTNet, припремио добро и на све могуће начине покушава овај посао олакшати. Тако је на веб страници обезбиједио тзв. конфигурактор, програм који интерактивно води корисника у поступку избора типа конекције. На кориснику је да одговори на питања о броју порука, жељама о начину враћања функција система у случају испада, платформи са којом ће радити, а добиће сугестију која врста конекције му се препоручује, при чему ће добити и цијену за изабрану солуцију. Дата су објашњења како наручити хардверске и софтверске компоненте. Најважнији дио састанка односио се на временски оквир миграције. Предвиђени оквир су двије радне седмице у јануару 2004. године, тачније од 12. до 23. јануара. У том периоду би за све банке било најповољније да пређу на SWIFTNet и то из више разлога. Један од њих је тај што ће у том времену за све могуће врсте помоћи свим банкама на располагању бити особље SWIFT-а посредством телефона, веб странице, факса, те SWIFT-ови пословни партнери. Други разлог је што ће банке које не пређу на нови FIN, кориштење старог преко X.25 мреже плаћати по увећаним тарифама.

Стабилност монетарне политике и добар банкарски систем за бољи привредни развој

Стабилност у монетарној политици и добар банкарски систем биће у будућности боље искориштени као полазиште за већи и бољи привредни развој, уверење је вицегу-

вернера Централне банке БиХ (ЦББиХ) Драгана Ковачевића, изнесено током првог Међународног сусрета пословних људи

Сарајева и Мостара са пословним људима градова бивше Југославије. У излагању у оквиру овог сусрета, одржаног од 19. до 21. јуна 2003. године у Сарајеву, вицегувернер Ковачевић је указао на промјене у монетарној политици и развој банкарства током периода транзиције. У монетарној политици и банкарском систему присутан је подстицај, а не ограничење у развијању свих пословних аранжмана и економских односа у цјелини. Монетарна политика и банкарство у БиХ данас су на нивоу који тражи тржишна економија у којој се може одвијати конкурентно пословање у стабилним условима, казао је вицегувернер Ковачевић. "Сви смо иза себе оставили нестабилну валуту и високу инфлацију. У БиХ, КМ је већ пет година на истој вриједности у односу на DEM, а од прије годину и по у односу на евро", рекао је он. То значи да је могуће правити уговоре, без ризика промјене девизног курса, те је свеједно хоће ли плаћање бити уговорено у КМ или еврџу. Вицегувернер је указао и на пад инфлације у БиХ са 27 посто, колико је износила на почетку дјеловања ЦББиХ 1997. године на 0,4 посто, колико је износила крајем 2002. године. "Само ова два резулта-

та, стабилна домаћа валута и ниска инфлација, уз транспарентност монетарне политике, довољно говоре о путу који је пређен и шансама које су отвориле врата, не само размјени

роба, него и вишим облицима господарске сарадње, заједничким дирек-

тним инвестицијама", оцијенио је вицегувернер Ковачевић. Говорећи о реформи банкарства, истакао је чињеницу да је банкарски систем, који је био уситњен и претежно у државном власништву, данас окрупњен и приватизован, уз супервизију према свјетским стандардима. Од августа ове године, све банке ће имати осигуране депозите. Минималан оснивачки капитал данас износи 15 милиона КМ. Банке су преузеле платни промет и све имају

S W I F T . Закони о банкарству и супервизији банака су хармонизовани у ентитетским прописима, те постоји пројекат о бједи-

њавања банкарских агенција под кишобраном ЦББиХ. "Банке су постале природни носилац платног промета. 'Нова банка' из Бијељине већ има банку-кћерку у Србији и Црној Гори. То значи да већ има плаћања између двије државе по

принципима унутарњег платног промета", казао је вицегувернер Ковачевић. Према његовој оцјени, пређени пут даје право на оптимизам да се у скоро вријеме у међународним плаћањима између земаља бивше Југославије могу очекивати директна међубанкарска плаћања без посредника. Вицегувернер ЦББиХ **Кемал Козарић**, који је уз гувернера **Питера Никола** био почасни покровитељ Међународног сусрета, казао је да ЦББиХ води дугорочну политику валутног одбора у БиХ и да ће "ЦББиХ учинити све како би конвертибилна марка остала каква јесте". Према његовим ријечима, БиХ биљежи неповољан трговински дефицит са земљама окружења, али је истовремено тај дефицит са Србијом и Црном Гором најмање изражен. Циљ првог Међународног сусрета пословних људи Сарајева и Мостара са пословним људима бивше Југославије био је имплементација споразума о слободној трговини, потписаних између Савјета министара БиХ и влада новоформираних држава на простору бивше Југославије. Осим предста-

вника међународне заједнице у БиХ, ЦББиХ и менаџера, пословном сусрету присуствовали и представници банака,

експерти из области правосуђа, финансија и спољне политике, те економски савјетници амбасада. Генерални покровитељ био је градоначелник Сарајева **Мухидин Хамамџић**, а организатор привредник **Кемал Дерџић**.

Пословање банкарског сектора у РС у првом кварталу 2003. године

Пише: Љиљана Марјановић, координатор за банкарску супервизију

Пословање банкарског сектора Републике Српске у првом кварталу 2003. године пратио је процес консолидације, спајања банака и настојање да буду покривени наслијеђени губици и повећан капитал како би био задовољен законом прописани минимални капитал. Агенција за банкарство РС је у првом кварталу ове године увела привремену управу у Привредној банци а.д. Добој. Четири банке су под стечајем. Закључно са 31. мартом 2003. године, у РС је пословало 11 банака (исти број као и крајем 2002. године). Све банке су приватне. У овом бх. ентитету послује и филијала једне стране банке, те пет филијала из Федерације БиХ. Дозволу за обављање унутрашњег платног промета имале су све банке.

Капитал комерцијалних банака

Укупан капитал комерцијалних банака у РС 31. марта 2003. године износио је 246 милиона КМ и био је мањи за седам милиона КМ или за три посто у односу на крај 2002. године. Одбитне ставке капитала износиле су 52 милиона КМ, нето капитал 194 милиона КМ и мањи је за један посто у односу на нето капитал крајем 2002. године. У структури укупног капитала основни капитал учествује са 93, а допунски са седам посто. Акционарски капитал 31. марта износио је 198 милиона КМ и у односу на крај 2002. године смањен је за три посто. У укупном акционарском капиталу, државни капитал учествује са један посто, приватни са 98 посто (домаћи 27 посто, страни 71 посто) и задружни капитал са један посто. У укупном приватном капиталу учешће страног капитала је 73, а домаћег капитала 27 посто.

Структура акционарског капитала види се у сљедећем прегледу:

у милионима КМ

	31. децембар 2001.		31. децембар 2002.		31. март 2003.	
	Износ	Учешће	Износ	Учешће	Износ	Учешће
УКУПАН КАПИТАЛ	168	100 %	205	100 %	198	100 %
ДРЖАВНИ КАПИТАЛ	53	31%	3	1%	3	1%
ПРИВАТНИ КАПИТАЛ	112	67%	200	98%	193	98%
У томе:						
- страни капитал	56		133		141	
- домаћи капитал	56		67		52	
ЗАДРУЖНИ КАПИТАЛ	3	2%	2	1%	2	1%

Актива банака

Укупна актива банака достигла је ниво од 950 милиона КМ и већа је за 11 милиона КМ или за један посто у односу на крај 2002. године. У структури aktive најзначајније је учешће кредита, 58 посто. Новчана средства учествују са 24 посто, фиксна актива са 12 посто, остала актива са пет посто и пласмани другим банкама један посто. У структури новчаних средстава највеће учешће имају депозити на рачунима код депозитних институција у иностранству 48 посто. У односу на учешће крајем 2002. године ово учешће је повећано за шест посто. На рачунима у иностранству банке држе 109,7 милиона КМ и у односу на 2002. годину ова средства су повећана за 13 посто.

Пасива банака

У укупној пасиви банака обавезе учествују са 74 посто, капитал са 20 посто, а резерве за потенцијалне губитке са шест посто. У односу на стање крајем 2002. године структура пасиве крајем марта ове године није знатније промијењена. Уколико се посматрају номинални износи, видљиво је да су депозити повећани за два посто, обавезе по узетим кредитима повећане су за 17 посто, а капитал је смањен за два посто. Укупни депозити 31. марта 2003. године износили су 639,7 милиона КМ и већи су за два посто у односу на стање депозита крајем 2002. године. У структури депозита најзначајније је учешће грађана са 25 посто, банкарских институција са 24 посто, приватних предузећа и друштава 21 посто, владиних институција 16 посто и осталих 14 посто. Депозити у иностранству су повећани за три посто, док су депозити у домаћој валути остали на истом нивоу као и крајем 2002. године. Крајем марта учешће депозита у иностранству у укупним депозитима било је 52 посто, а учешће депозита у домаћој валути било је 48 посто. Краткорочни депозити чине 76 посто, а дугорочни 24 посто депозита. Учешће дугорочних депозита повећано је за три посто у односу на стање крајем 2002. године.

Штедња становништва 31. марта износила је 128 милиона КМ и већа је за два посто у односу на штедњу крајем 2002. године. У шест банака је сконцентрисано 91 посто штедње. У структури штедње, учешће штедње у домаћој валути је 27 посто, а штедње у иностранству 73 посто. У односу на структуру крајем 2002. године, повећано је учешће штедње у домаћој валути за један проценат. Однос дугорочне и краткорочне штедње је 40:60 и није било промјена у односу на крај 2002. године.

Кредити

Укупно усмјерени кредити у првом кварталу 2003. године износе 555 милиона КМ и већи су за шест посто у односу на крај 2002. године. Гледано према секторској структури кредита, 46 посто чине кредити приватним предузећима, 33 посто становништву, 17 посто јавним и државним предузећима и четири посто осталом сектору. Кредити становништву повећани су за 18 посто, приватним предузећима за 13 посто, док су јавним и државним предузећима смањени за 17 посто.

Величина банака према активи крајем марта 2003 године је сљедећа:	
-више од 150 милиона КМ	три банке
-од 50 - 100 милиона КМ	три банке
-од 25 - 50 милиона КМ	четири банке
-мање од 25 милиона КМ	једна банка

Посјета полазника Менаџерске школе из Лозане

У оквиру програма "Студијске посјете" који се одвија преко Бледа, чији је саставни дио посјета компанијама и институцијама, Централну банку БиХ (ЦББиХ) посетили су полазници Менаџерске школе из Лозане. Тема "Студијске посјете" била је "Изазови у привлачењу страних инвестиција у БиХ", у оквиру које студенти Менаџерске школе из Лозане раде на комплексној студији о унапређењу директних страних улагања у БиХ. По завршетку, студија би требала бити предата Агенцији за промоцију страних улагања у БиХ. Током посјете ЦББиХ, са полазницима школе разговарао је вицегувернер **Драган Ковачевић**, упознавши их о активностима ЦББиХ и банкарском систему у БиХ. Осим чињенице да има стабилну монетарну политику и ниску инфлацију, БиХ има и јак банкарски систем, казао је вицегувернер Ковачевић. Он је рекао да је аранжман валутног одбора најбоље рјешење за БиХ у постојећим приликама и с обзиром на то да је БиХ имала лоша искуства у прошлости. Истовремено је указао и на економске проблеме који постоје у реалном сектору, прије свега на проблем увоза и извоза, производње, завршетка процеса приватизације, неадекватног правног система и незапосленост. У БиХ постоји црно

тржиште, нарочито у области трговине, јер границе БиХ нису у потпуности покривене. Реформе у банкарском сектору, према ријечима вицегувернера, отишле су најдаље, а стабилност валуте омогућава планирање активности. "Неки желе користити монетарну политику како би ојачали економију. Поставља се питање како обезбједити кредите ако реални сектор не обезбјеђује производњу", рекао је вицегувернер, додавши да банке дају већи број кредита становништву, него привреди. Процес приватизације у банкарском сектору је при крају, малих и средњих предузећа је завршен, а као проблем остаје приватизација великих предузећа. Представници Менаџерске школе организовали су 24. јуна у Сарајеву и округли сто о теми "Финансије и развој у БиХ", гдје је презентацију одржао економски аналитичар у Одјељењу ЦББиХ за економска истраживања **Дамир Ђосић**. Током ове презентације, указао је на улогу ЦББиХ у стабилности финансијског система, проведене реформе у банкарском сектору и предстојеће реформе на јачању тржишта капитала. У раду округлог стола учествовали су и представници Свјетске банке и Европске банке за обнову и развој **Жан Лук Бернасconi** и **Сербан Гинеску**.

"Златни БАМ" гувернеру Николу

Гувернер Централне банке БиХ (ЦББиХ) **Питер Никол**, Агенција за банкарство Федерације БиХ, те пет

најуспјешнијих банака у БиХ добитници су признања "Златни ВАМ" (босанска марка) за 2002. годину, које им је додијелио часопис "Банке у БиХ", најстарији финансијски магазин у БиХ. Гувернеру Николу "Златни ВАМ", као примјерен симбол за банкарску дјелатност, додијелен је за изузетан допринос у успостављању и развоју ЦББиХ, увођењу унутрашњег платног промета у пословне банке и афирмацију конвертибилне марке. Агенција за банкарство Федерације БиХ награђена је за изузетан допринос консолидацији, стабилизацији и увођењу међународних стандарда у банкарски сектор Федерације БиХ. Према ранг листама које су објављене у часопису "Банке у БиХ" у издању НИП "Привредна штампа" д.д. Сарајево, најуспјешније банке у 2002. години биле су Рајфајзен банка БиХ д.д. Сарајево, УПИ банка д.д. Сарајево, Комерцијално-инвестијска банка д.д. Велика Кладуша, Нова бањалучка банка а.д. Бања Лука и Хипо Алпе-Адриа Банка д.д. Мостар. Рајфајзен банци БиХ додијелена су три "Златна ВАМ-а": за највећу банкарску активу у БиХ, највише укупног капитала и највећи принос на дионички капитал. УПИ банка је у 2002. години имала највећу активу. Условно речено, то је највећа домаћа банка која је од укупних кредита 75 посто усмјерила у привреду. Комерцијално-инвестициона банка Велика Кладуша имала је у прошлој години највећу стопу приноса на активу, док је Нова бањалучка банка у 2002. години остварила најбржи раст депозита. И коначно, "Златни БАМ" додијелен је Хипо Алпе-Адриа банци која је у прошлој години повећала дионички капитал, што је највећи износ дионичког капитала у банкама у БиХ, инвестиран из иностранства. У име свих добитника, на признањима је захвалио гувернер Никол који је указао на чињеницу да је банкарски сектор остварио значајан напредак у протекле двије године, те додао да је сљедећи корак у развоју финансијског тржишта успостава и развој тржишта капитала.

Делегација аустријских инвеститора посетила ЦББиХ

У посјети Централној банци БиХ (ЦББиХ) боравила је делегација аустријских инвеститора коју су водили генерални директор за спољнотрговинске односе Савезног министарства привреде и рада Аустрије **Јохан Сахс** и трговински савјетник у Амбасади Аустрије у БиХ **Мајкл Шерц**. Са инвеститорима који размишљају о проширењу привредне сарадње и потенцијалном инвестирању у БиХ разговарали су гувернер и вицегувернер ЦББиХ **Питер Никол** и **Кемал Козарић**. Сахс је истакао да је за инвестиције најважнија стабилност, док је, говорећи о макроекономској ситуацији, гувернер Никол информисао аустријску делегацију о чињеници да ће примјена аранжмана валутног одбора бити настављена, о чему је одлуку донијело Предсједништво БиХ. Стабилност босанскохерцеговачке валуте и ниска инфлација погодују страним инвестицијама, казао је

гувернер. Вицегувернер Козарић исказао је задовољство бројношћу делегације из Аустрије и чињеницом да интересовање за БиХ није смањено. У разговору је истакнуто да је покривеност увоза извозом у БиХ 27 посто и да је, према званичним подацима, 40 посто незапослених. Активности Аустријанаца у банкарском сектору су, како је речено, заокружене, те су аустријски инвеститори, заинтересовани за телекомуникације и осигурање, најавили могућност доласка осигуравајућих друштва у БиХ. ЦББиХ је до сада имала позитивна искуства са аустријским компанијама, као што су Вертхаим, која је радила на опремању трезора, Сименс која је радила систем сигурности и ОеБС, која је штампала босанскохерцеговачке новчанице. Делегација аустријских инвеститора била је изузетно задовољна разговором са челницима ЦББиХ, оцијенивши га корисним.

ЦББИХ ПОДСЈЕЋА ДА СУ СТУПИЛА НА СНАГУ НОВА ПРАВИЛА О ОБАВЕЗНИМ РЕЗЕРВАМА

Централна банка БиХ (ЦББиХ) под-сјећа да су 1. јуна 2003. године ступила на снагу нова правила о обавезним резервама. Према новим правилима, проширује се основица за обрачун обавезних резерви како би у њу били укључени и девизни депозити, а не само депозити изражени у КМ, као што је до сада био случај. Готовина КМ коју банке држе у трезорима више се не прихвата као средство за испуњавање обавезне резерве. Управни одбор ЦББиХ недавно је одлучио да ће стопа обавезне резерве бити пет посто. Такође, ЦББиХ ће плаћати банкама компензацију на њихове укупне депозите које држе код ЦББиХ. Нова правила о обавезним резервама захтијевала су амандмане на члан 36 Закона о ЦББиХ које су прихватили Предсједништво БиХ и оба дома Парламентарне скупштине БиХ.

НЕЗНАТНО ПОБОЉШАЊЕ ДЕФИЦИТА ТЕКУЋЕГ РАЧУНА

У поводу објављивања статистике платног биланса за први квартал 2003. године, гувернер Централне Банке БиХ (ЦББиХ) **Питер Никол** је оцијенио позитивним побољшање од шест процената, односно смањење негативног трговинског биланса. У првом кварталу ове године, дефицит текућег рачуна који је 839 милиона КМ и још увијек био велики. Међутим, гувернер Никол истиче да је то, ипак, побољшање од пет процената у поређењу са првим кварталом 2002. године. У првом кварталу ове године уочен је пад девизних резерви у износу од 236 милиона КМ, али је ниво резерви током другог квартала много стабилнији. Побољшање у билансу трговине робом у првом кварталу у односу на исти квартал у претходној години је посљедица пораста извоза за осам процената, комбинованог са падом увоза од два процента, што је добар знак за побољшање платног биланса БиХ. Важном ставком у посљедњем платном билансу гувернер сматра континуирано повећање директног страног улагања у БиХ, које је повећан за 29 процената у поређењу с истим периодом у 2002. години, указу-

јући тако на повећање интересовања страних улагача за БиХ.

ЦББИХ ОБЈАВЉУЈЕ НОВЕ, УНАПРЕЂЕНЕ СТАТИСТИЧКЕ ПОДАТКЕ О МЈЕСЕЧНОМ УВОЗУ И ИЗВОЗУ

Гувернер Централне Банке БиХ (ЦББиХ) **Питер Никол** најавио је 10. јуна 2003. године публиковање нових серија мјесечних статистичких података о извозу и увозу роба на платнобилансној основи, са сезонским прилагођењем серије, од јануара 2000. године. Ови статистички подаци пружају нове, важне, мјесечне индикаторе спољнотрговинске размјене БиХ, с обзиром на чињеницу да је статистика платног биланса до сада била доступна само на кварталној основи. Ова статистика разликује се на три начина од података који се добивају од статистичких канцеларија у БиХ. Као прво, они се израђују на платнобилансној основи (врши се неколико корекција у погледу обухвата и вриједности, те времена извјештавања и класификације трансакције да би се прилагодило концептима платног биланса и обезбиједио комплетнији обухват спољне трговине). Друго, серије података су урађене на мјесечној основи, упоредујући текући мјесец са претходним, док су подаци статистичких уреда углавном на кумулативној основи. Мјесечни подаци се сматрају кориснијим за економску анализу. Трећа разлика између ових нових серија података и статистике спољне трговине коју публикују статистички заводи у БиХ је у томе да су серије података ЦББиХ дате са сезонским прилагођавањем серије, што значи да су ефекти редовних сезонских утицаја отклоњени, олакшавајући тако економску анализу промјена од једног до другог мјесеца. Ово ће бити први пут да се у БиХ публикују званични економски подаци са сезонским прилагођавањем. Ове нове серије података, заједно са појашњењима, биће објављене на веб страници ЦББиХ (www.cbbh.ba) 10. јуна 2003. године, те ће бити редовно ажуриране.

ДОЗНАЧЕНА СРЕДСТВА ТРЕЋЕ ТРАНШЕ STAND-BY АРАНЖМАНА

На рачун Централне банке БиХ (ЦББиХ) 11. јуна 2003. године трансферисано је 20.520.025,73 евра или 17 милиона SDR средстава треће транше Stand-by аранжмана. Преосталих седам

милиона SDR-а биће на рачуну SDR средстава. Међународни монетарни фонд (ММФ) одобрио је 2. августа 2002. године Stand-by аранжман за БиХ у износу од 67,6 милиона SDR-а (око 96 милиона америчких долара). У оквиру двије транше, БиХ је до сада добила 31,6 милиона SDR-а (око 45 милиона америчких долара). Цијели аранжман требао би бити завршен до 1. новембра 2003. године.

СВЕ АКТИВНОСТИ ЦББИХ РЕАЛИЗОВАНЕ ПРЕМА СТРАТЕШКОМ ПЛАНУ

Управни одбор Централне банке БиХ (ЦББиХ), на сједници одржаној 24. јуна 2003. године у Мостару, констатовао је да се реализација Стратешког плана ЦББиХ за период јануар-мај 2003. године одвијала како је и предвиђено, те да су све активности реализоване према Плану. Управни одбор ЦББиХ је упознат о Извјештају о извршеној ревизији Рачуна за сервисирање вањског дуга БиХ за 2002. годину који је сачинила Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција БиХ. Надлежни ревизор је у мају 2003. године извршио увид у документацију Одјељења ЦББиХ за односе са међународним финансијским институцијама, на основу које је сачињено позитивно мишљење. Према мишљењу ревизора, ЦББиХ је у свим материјално значајним аспектима поступила у складу с одредбама Уговора о сервисирању спољног дуга БиХ, закључно са 31. децембром 2002. године. Ревизија је извршена у складу са општеприхваћеним ревизорским и стандардима Међународне организације врховних ревизорских институција (INTOSAI). Ови стандарди налажу да ревизија буде планирана и извршена на начин који би омогућио да се Канцеларија за ревизију институција БиХ увјери да је ЦББиХ поступала у складу с одговарајућим одредбама уговора који дефинише извршење плаћања доспјелих ануитета спољног дуга, извјештавање Министарства за трезор институција БиХ о извршеним трансакцијама и евидентирање рачуна. Управни одбор ЦББиХ је изабрао објекат Господарске коморе Федерације БиХ као најповољнијег понуђача за нове просторије Главне јединице ЦББиХ у Мостару. За избор најповољнијег понуђача расписан је тендер, а објекат Господарске коморе Федерације БиХ је изабран, јер је погодан за трезор.

ГЈ САРАЈЕВО

У јуну извршен је обрачун обавезне резерве за два периода, те су све банке које имају отворен рачун резерви у Главној јединици (ГЈ) Сарајево испуниле обавезну резерву. Депозитна основница за период обрачуна од 11. до 20. јуна износи 2.755.343.071,89КМ, просјечна обавезна резерва 137.767.153,60КМ, а просјечна стање на рачуну резерви 227.820.605,83 КМ. То значи да су банке на рачунима резерви имале 90.053.452,23КМ "вишка". Очигледно је да банке настоје имати што више средстава на рачунима резерви због накнаде која се обрачунавала по стопи од 2,1 посто за овај период, што износи 132.895,34КМ. Детаљнија анализа примјене Одлуке о обавезним резервама биће направљена у наредна два мјесеца. Као што је раније најављено, примјена Одлуке о утврђивању и одржавању обавезних резерви и утврђивању накнаде почела је 1. јуна 2003. године. Новом одлуком утврђено је да стопа обавезне резерве буде пет посто, да у основу за обрачун улазе и депозити и позајмљена средства без обзира на валуту, те да Централна банка БиХ (ЦББиХ) плаћа накнаду банци на укупан износ средстава на рачуну резерви.

ГЈ МОСТАР

Управни одбор ЦББиХ је осму сједницу одржао у Мостару 24. јуна. На овој сједници је, поштујући законску процедуру, извршен избор најповољнијег понуђача пословног простора за потребе ГЈ Мостар. Одлучено је да буде купљен пословни простор од Господарске коморе Федерације БиХ

која, у односу на понуђене, нуди најбоље услове за трезорско пословање. Главни контролор ЦББиХ **Јасмина Халилбеговић** и њен замјеник **Антон Салапић** извршили су од 3. до 6. јуна ревизију пословања ГЈ Мостар. На нивоу ГЈ Мостар, у мају обрађено је укупно 114.102 трансакције, од чега 112.109 трансакција жиро клиринга и 1.993 трансакција RTGS-а. На "Спортским сусретима банкара БиХ" одржаним у Неуму од 13. до 15. јуна учествовали су и службеници ГЈ Мостар.

ГБРС БАЊА ЛУКА

У служби за трезорске послове и даље је велик прилив готовог новца. У јуну обављено је око 280 готовинских трансакција и примљено око 2.600.000 комада новчаница, што је, као и претходних мјесеци, око 50 посто укупне количине готовог новца које су комерцијалне банке положили у ЦББиХ. Захваљујући максималном ангажовању постојећег броја извршилаца, одржана је дневна ажурност на овим пословима. На захтев неколико комерцијалних банака, одржан је састанак током којег су размотрена питања у вези са квалитетом и безбједношћу готовинских трансакција

ФИЛИЈАЛА БРЧКО

Након објављивања Правилника о условима, поступку и документацији за упис у преглед банака, супсидијарних особа, подружница и заступништава у Брчко Дистрикту БиХ и службеним гласилима БиХ, ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, Филијала

ЦББиХ Брчко почела је вођење регистра банака у Брчко Дистрикту БиХ. Главни контролор ЦББиХ **Јасмина Халилбеговић** и њен замјеник **Антон Салапић** обавили су 18. и 19. јуна контролу пословања Филијале. Руководилац Филијале **Мирзета Арнаутовић** присуствовала је 20. јуна презентацији Нацрта закона о хартијама од вриједности у Брчко Дистрикту БиХ коју је организовала Регионална канцеларија високог представника у Брчком. Такође је учествовала у раду округлог стола који је одржан у Неуму у оквиру манифестације "Сусрети банкара БиХ". У јуну обављен је идентичан број трансакција КМ и евра у трезору као и претходног мјесеца. Од 1. до 24. јуна, вриједносно је улаз КМ у односу на мај био 74,29 посто, а евра 101,87 посто. Index излаза КМ био је 97,51. Током мјесеца обављани су редовни статистички и рачуноводствени послови.

ФИЛИЈАЛА ПАЛЕ

Рјешењем од 19. јуна, Агенција за банкарство Републике Српске именовала је **Милета Максимовића** за привременог управника у Привредној банци АД Српско Сарајево. Такође, рјешењем Агенције за банкарство РС из маја, извршена је статусна промјена Привредне банке АД Добој припајањем Pavlović International Bank AD, Бијељина. Неколико комерцијалних банака, одржан је састанак током којег су размотрена питања у вези са квалитетом и безбједношћу готовинских трансакција. С тим у вези, у јуну извршен је пренос међубанкарским трансфером салда рачуна резерви Привредне банке АД Добој на рачун резерви Pavlović International Bank, Бијељина.

СПОРТСКИ СУСРЕТИ БАНКАРА БИХ

Учесницима ЦББиХ два прва мјеста

Тузланска банка свеукупни је побједник манифестације

"Спортски сусрети банкара у БиХ", док су учесници **Централне банке БиХ** (ЦББиХ) освојили прва мјеста у шаху (мушкарци) и

одбојци (жене). Учесници Тузланске банке освојили су прва мјеста у стоном тенису (мушкарци и жене), шаху (жене) и малом ногомету, а прво мјесто у мушкој одбојци припало је учесницима Рајфајзен банке. На овој спортској манифестацији банкара, поред ЦББиХ, учествовали су такмичари 18 комерцијалних банака, агенција за банкарство Федерације БиХ и Републике Српске и Агенције за осигурање депозита БиХ. У оквиру радног дијела манифестације одржан је округли сто о теми "Примјена одлуке о

утврђивању и одржавању обавезних резерви". "Спортски

сусрети банкара БиХ" одржани су од 13. до 15. јуна 2003. године, а организатор је, по први пут, била ЦББиХ.

Од 1. јуна десет нових службеника и нове пре-расподјеле радних мјеста

Од 1. јуна 2003. године, у Централној банци БиХ (ЦББиХ) ради десет нових службеника, од којих је девет примљено у радни однос на неодређено вријеме. То су: **Ведран Миљасав**, координатор Службе за статистику владиних финансија, спољног дуга и реалног сектора, **Славка Деретић** и **Марија Мирковић**, ликвидатори у Служби за трезорске послове Главне банке Републике Српске Централне банке БиХ (ГБРСЦББиХ), **Славица Шврака**, рецепционер у Служби за рачуноводство, опште и административне послове ГБРСЦББиХ, **Стеван Бојић**, **Зоран Делић**, **Ениз Џонлић**, **Ненад Марчета** и **Горан Тривић**, чувари у Служби за рачуноводство, опште и административне послове ГБРСЦББиХ. У радни однос на одређено вријеме у трајању од годину дана, од 1. јуна 2003. године до 31. маја 2004. године примљена је **Биљана Телетина**, економиста за процјену тржишта II у Филијали

ГБРСЦББиХ на Палама. Осим пријема нових службеника, од 1. јуна 2003. године распоређен је већи број службеника. Након што су 23. априла 2003. године положили приправнички испит, седам приправника је распоређено на следећа радна мјеста: **Дејан Крстиња Тошовић**

Ковачевић на мјесто економског аналитичара у Одјељењу за економска истраживања, **Сузана Козиновић** на мјесто економисте II у Служби за статистику платног биланса, **Маја Тепавчевић** на мјесто економисте II у Одјељењу за односе са међународним финансијским институцијама. На мјесто помоћника за анализе у Одјељењу за мониторинг и анализе распоређен је **Бојан Чајић**, на мјесто финансијског аналитичара и контролора у Служби за рачуноводствено извјештавање и контролу **Инес Ђулабић**. **Тања Вукић** распоређена је на мјесто економисте за жиро клиринг у Служби за процјену тржишта ГБРСЦББиХ у Бањој Луци, док је **Алмира Жилић** распоређена на мјесто економисте за банкарство

у Филијали ЦББиХ у Брчком. У јуну је извршено и распоређивање службеника. **Јасминка Бурић** је са радног мјеста економисте за банкарство у Филијали ЦББиХ у Брчком распоређена на новосистематизовано радно мјесто координатора за трезорске послове у истој организационој јединици. **Џенана Сердаревић** је са радног мјеста економисте II у Одјељењу за односе међународним финансијским институцијама распоређена на радно мјесто економисте I, такође у истој организационој јединици. Са радног мјеста помоћника за анализе у Одјељењу за мониторинг и анализе, на радно мјесто економисте за мониторинг и анализе у истој организационој јединици распоређена је **Сузана Жужа**. На основу усвојених

измјена Општег акта о организацији и систематизацији радних мјеста ЦББиХ од 21. маја 2003. године, којима је досадашње Одјељење за рачуноводство са двије службе трансформисано у Одјељење за рачуноводство и финансије, са три службе, извршен је распоред службеника на радна мјеста по новој организацији и систематизацији. **Нинослав**

Греговић распоређен је на радно мјесто руководиоца Одјељења за рачуноводство и финансије, **Крстиња Тошовић** на радно мјесто координатора Одјељења за рачуноводство и финансије, **Мехо Калтак** на радно мјесто координатора Службе за финансијско-књиговодствене послове, **Ћамила Хаџиисаковић** на радно мјесто рачуновође плата и других персоналних трошкова у Служби за финансијско-књиговодствене послове, **Шемса Кадрић** на радно мјесто рачуновође материјалног књиговодства у Служби за финансијско-књиговодствене послове, **Енида Шовшић** на радно мјесто рачуновође жиро рачуна и ликвидатор благајне у Служби за финанси-

јско-књиговодствене послове, **Хаша Мулаосмановић** на радно мјесто рачуновође-благајника у Служби за финансијско-књиговодствене послове, **Здравка Анђелић** на радно мјесто рачуновође-добављача у Служби за финансијско-књиговодствене послове. **Садета Халилбашић** је привремено, од 1. јуна до 1. августа 2003. године распоређена на радно мјесто координатора Службе за рачуне Централне банке, а од 2. августа до 31. децембра 2003. године, када јој престаје радни однос због испуњавања услова за одлазак у пензију, биће у статусу нераспорјеђеног службеника у Одјељењу за рачуноводство и финансије. **Мелиха**

Мелиха Дринчић

Дринчић привремено је од 1. јуна до 1. августа

2003. године распоређена на радно мјесто рачуновође-билансисте у Служби за рачуне Централне банке, а од 2. августа 2003. године биће распоређена на радно мјесто координатора Службе за рачуне Централне банке. **Рамиза Алибеговић** распоређена је на радно мјесто рачуновође девизних рачуна у Служби за рачуне Централне банке, док је **Алма Брига** привремено, од 1. јуна до 1. августа 2003. године распоређена на радно мјесто рачуновође локација евидентирања у Служби за рачуне Централне банке. Од 2. августа 2003. године биће распоређена на радно мјесто рачуновође-билансисте у Служби за рачуне Централне банке. **Шефика Омерагић** и **Алмедина Тарахија** распоређене су на радно мјесто рачуновође-унос података у Служби за рачуне Централне банке, а **Мухамед Капо** на радно мјесто координатора Службе за рачуноводствено извјештавање и контролу. ЦББиХ тренутно има 263 запослена службеника, од којих је 260 у радном односу на неодређено вријеме, а три службеника у радном односу на одређено вријеме. Од 260 службеника на неодређено вријеме, један службеник-приправник налази се на неплаћеном одсуству.

Семинари и феријалне праксе

Семинарима и курсевима у земљи и иностранству и у јуну присуствовали су службеници Централне банке БиХ (ЦББиХ). Вицегувернер ЦББиХ

Љубиша

Владушић присуствовао је семинару под називом "Подстицај економском расту у Европи". Организатор семинара, који је одржан 12. и 13. јуна 2003. године у Бечу, била је аустријска Народна банка. Семинару

Љубиша Владушић

чији је назив био "Ефикасност монетарне политике у оквиру замјене валуте", а одржан је 4. и 5. јуна у Софији, присуствовао је вицегувернер ЦББиХ мр **Драган Ковачевић**. Организатор семинара била је Народна банка Бугарске. Економиста

у Служби за статистику монетарног и финансијског сектора **Невена Ђосић** боравила је од 9. до 11. јуна у Бечу, гдје је учествовала у раду семинара "Макроекономске анализе и политика", чији је организатор био Међународни монетарни фонд (ММФ).

Кемал Хајдаревић

Стручњак за рачунарску мрежу у Служби за рачунарску мрежу **Кемал Хајдаревић** похађао је семинар "Нова информациона технологија - Censure Pix Firewall Advanced", одржан од 9. до 13. јуна у Wakefieldu, Велика Британија. Замјеник контролора у Уреду главног контролора **Јасмина Новалија** учествовала је од 16. до 19. јуна у раду семинара "Основни принципи интерне контроле и ревизије" у Амстердаму, Краљевина Холандија. "Специјализовани семинар за статистику владиних финансија" назив је семинара којем су присуствовали

координатор Службе за статистику владиних финансија, спољног дуга и реалног сектора **Ведран Милисав** и економиста

Милица Крајишник. Семинар су од 2. до 20. јуна у Липицама, Република Словенија, организовали ММФ и Center of Excellence in Finance. Руководилац Одјељења за односе са међународним финансијским институцијама **Верица**

Божич учествовала је у раду конференције о сувереном управљању дугом у сарадњи с Италијанским трезором, коју је 12. и 13. јуна у Риму, Република Италија, организовао UBS Warburg. Вицегувернери мр

Драган Ковачевић, Љубиша Владушић и Кемал Козарић учествовали су на првом Међународном сусрету пословних људи Сарајева и Мостара са пословним људима градова бивше Југославије које је од 19. до 21. јуна у

Сарајеву организовао UNIPOL Trading Limited - Nicosia са Маркетинг и бизнис центром Београд. Координатор Службе за статистику монетарног и финансијског сектора **Снежана Јањић** је од 2. до 6. јуна у Љубљани, Република Словенија, похађала семинар "Писање и припрема извјештаја". Руководилац Филијале ЦББиХ у Брчком **Мирзета Арнаутовић** и координатор за банковну супервизију **Љиљана**

Марјановић боравиле су од 2. до 6. јуна у Милочеру, Србија и Црна Гора, гдје су присуствовале другом Међународном семинару за банке.

Од 17. до 19. јуна одржан је семинар за најбоље праксе из области финансија (CEF) о статистици платног биланса. Семинар у Љубљани, Република Словенија организовали су IMF и CEF Љубљана, а присуствовао му је координатор Службе за статистику платног биланса мр **Видосав**

Пантић. Осим тога, ЦББиХ

је организовала феријалну праксу за студенте постдипломских студија. Тако ће дипломирани економиста - приправник у Одјељењу за мониторинг и анализе ЦББиХ **Маша Ченгић**, која похађа постдипломски студиј о теми

Видосав Пантић

"Управљање државом и хуманитарни послови", заснован на сарадњи Универзитета у Сарајеву и Универзитета La Sapienza у Риму, обавити феријалну праксу у Одјељењу за мониторинг и анализе. Феријална пракса ће трајати од 16. до 27. јуна. У Одјељењу за банкарство, феријалну праксу ће од 16. јуна до 15. јула обављати

Исмет Пашић, који такође у Риму похађа постдипломски студиј о теми "Управљање државом и хуманитарни послови". Феријалну праксу од 16. јуна до 15. јула у Одјељењу за односе са међународним финансијским институцијама

обављаће и **Зинаида Зураповић** која је на постдипломском студију на Универзитету у Болоњи. Тема постдипломског студија је "Управљање и политике европске интеграције".

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Мјесечни биланс стања (привремени) од 31. маја 2003.
Објашњења

Мјесечни биланс стања се издаје да би се обезбиједиле информације о раду Централне банке Босне и Херцеговине према правилу валутног одбора и да би се понудиле посебне информације које захтјева Закон о Централној банци Босне и Херцеговине.

Неке посебне карактеристике биланса стања од 31. маја су:

На дан 31. маја Банка је задовољила обавезе правила валутног одбора како то наводи члан 31. Закона. Стање нето стране активе превазилази њену монетарну пасиву у конвертибилним маркама (КМ) за 139.665.146 КМ. Ово је приказано у ставки нето девизна актива минус монетарна пасива.

Девизна актива је сачињена углавном од депозита који се држе код ино-банака.

Биланс стања такође приказује композицију држања валута тако што их диференцира у EUR и остале валуте.

Банчини девизни депозити доносе приход од камата за Банку.

Монетарна пасива је у највећем обиму представљала обавезу Банке за КМ новац у оптицају (1.692.888.011 КМ) и резервне депозите резидентних банака (285.104.786 КМ).

Капитал и резерве одражавају почетни капитал и резерве, дионице и акумулиране добити Банке од почетка њеног рада 11. августа 1997.

Као депозитар за чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у, Банка исказује у билансу стања ММФ-ове рачуне 1 и 2 као страну пасиву, и чува хартије од вриједности Владе Босне и Херцеговине везане за чланство. Истовремено дјелујући и као фискални агент у име Владе у њеним односима са ММФ-ом, Банка евидентира средства и обавезе Владе везане за чланство на повјерљачким рачунима одвојеним од биланса стања.

Консолидацијом свих рачуна везаним за чланство Босне и Херцеговине у ММФ-у израчунава се обавеза као нето чланска позиција од 217.190.412 КМ.

Банка такође води одређене рачуне страних валута у смислу споразума између Владе Босне и Херцеговине и страних влада и финансијских организација, као и девизне рачуне државних институција и агенција за које Банка дјелује као агент. Како ови рачуни нису нити актива нити пасива ЦББиХ, они нису укључени у горе наведени биланс стања. Укупни износ средстава која се држе на овим рачунима је био 242.545.235 КМ.

Даљи упити који се тичу Мјесечног биланса стања могу се упутити Одјелу за администрацију и финансије, Одјељењу за рачуноводство у Сарајеву на тел. (33) 27 81 19, факс. (33) 27 82 94. Представници медија могу се обратити Служби за односе с јавношћу на тел. (33) 27 81 23, факс. (33) 27 82 96.

Централна банка Босне и Херцеговине је независна монетарна институција БиХ и нема никаквих организацијских веза са било којом пословном банком.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Мјесечни биланс стања (привремени) од 31. маја 2003.
(износи у КМ еквивалентима)

АКТИВА		Укупан износ	EUR	Остале валуте
1	Девизна актива	2.146.415.082	2.143.828.283	2.586.799
1.1	Готовина	30.886.911	30.853.458	33.453
1.2	Краткорочни депозити	2.114.071.944	2.112.974.825	1.097.119
1.3	SDR у ММФ-у	1.456.227	0	1.456.227
2	Остала актива	64.580.827		
УКУПНА АКТИВА (1 + 2)		2.210.995.909		

ПАСИВА		Укупан износ
3	Монетарна пасива	2.005.694.584
3.1	Валута у оптицају	1.692.888.011
3.2	Кредитни биланс резидентних банака	285.104.786
3.3	Кредитни биланс осталих резидената	27.701.787
4	Обавезе према нерезидентима	1.055.352
5	Остала пасива	9.179.841
6	Капитал и резерве	195.066.132
УКУПНА ПАСИВА (3+4+5+6)		2.210.995.909

Нето девизна актива минус монетарна пасива (1 - 3 - 4)	139.665.146
---	--------------------

Јасмина Халилбеговић
Главни контролор

P.W. Nicholl
Гувернер
Сарајево (датум) 24. 06. 2003.